Raadsinformatiebrief

Datum	11 oktober 2022	Zaaknummer	2211994
		Portefeuille	Economie, financiën, dienstverlening J.H.M. Goijaarts
Onderwerp	Septembercirculaire 2022		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De uitkomst van de septembercirculaire 2022

Aanleiding
Onlangs is de septembercirculaire 2022 ontvangen.
In dit voorstel wordt duidelijkheid verschaft over de verschillen tussen de septembercirculaire 2022 van de algemene uitkering voor de jaren 2022 tot en met 2026 ten opzichte van de meicirculaire 2022.
De financiële gevolgen voor 2022 worden verwerkt als onderdeel van de jaarrekening 2022. De financiële gevolgen voor 2023 en verder worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2023

Kernboodschap
Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2022 ontvangen. De septembercirculaire is de vertaling van de miljoenennota.

<u>Relatie met de begroting 2023</u>
De verwerking van de septembercirculaire 2022 geeft een actualisatie van de ramingen algemene uitkering in de begroting 2023-2026. Tevens wordt inzicht verkregen in de te verwachten uitkering 2022. Zie hiervoor verderop in deze RIB (onder het kopje “Financiën”).

Uitgangspunten oormerken van middelen uit algemene uitkering
Bij de uitgangspunten van de begroting 2022 is voorgesteld om de volgende werkwijze te hanteren voor het oormerken van middelen uit de algemene uitkering:

- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het taakveld algemene uitkering tot de eerstvolgende kadernota/programmabegroting. Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen het taakveld. Bij de kadernota/programmabegroting vindt dan integrale afweging plaats.

Middelen kunnen dan ingezet worden voor het betreffende taakveld of toegevoegd worden aan de algemene middelen van de gemeente.

- Bij een verhoging/verlaging van bestaande middelen die geoormerkt zijn ook de verhoging/verlaging oormerken.

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de septembercirculaire verwerkt.
Vervolgens worden per onderdeel de mutaties toegelicht.

Mutaties september circulaire 2022	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Algemene uitkering:					
Accresontwikkeling		1.538.930	1.878.208	2.047.253	2.270.043
Eenmalige rijksbijdrage financieringssystematiek					3.591.411
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-470.208	12.685	-346.416	-582.541	-807.063
Ontwikkeling uitkeringsbasis (overig)	31.347	93.268	22.494	-22.497	124.231
Afrondingsverschil				1.086	1.027
Hoeveelheidsverschillen (aanpassing maatstaven Meierijstad)	1.678.477	1.083.056	1.149.116	1.200.539	1.137.870
Plafond BTW-compensatiefonds, voorschot 2022	1.269.562				
Bijstellen stelpost BCF	-746.000	504.000	504.000	504.000	504.000
Bevolkingsdaling	-47.021				
Landelijke vreemdelingen voorziening	-20.969				
Asiel (inburgering)	91.414	198.735	157.326		
Participatie IPS Regeling		-29.321			
Bijdrage centrale financiering GDI		-35.032	-36.968	-38.685	-36.668
Bijdrage centrale voorziening basisregistartie personen	-7.489				
Invoeringskosten omgevingswet	697.535				
Wet kwaliteitsborging bouw (wkb)	114.401	46.528	46.565	46.565	46.213
Leerlingenvervoer Oekraine	41.806				
Prenataal huisbezoek	-171				
Jeugdhulp: subsidieregeling continuiteitsregeling cruciale jeugdzorg	876				
Energietoeslag	1.755.818				
Energietoeslag (correctie meicirculaire)	252.454				
Correctie opvoering Lias	-240.244				
Voorschoolse voorziening peuters	812				
Maatschappelijke begeleiding	163.530				
Participatie	81.170				
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten		-110.371	-117.655	-124.174	-118.611
Totaal toename algemene uitkering september	4.647.101	3.302.478	3.256.670	3.031.547	6.712.454
Te oormerken middelen					
Loon prijs ontwikkeling		1.538.930	1.878.208	2.047.253	2.270.043
Asiel (inburgering)	91.414	198.735	157.326		
Invoeringskosten omgevingswet	697.535				
Wet kwaliteitsborging bouw (wkb)	114.401	46.528	46.565	46.565	46.213
Leerlingenvervoer Oekraine	41.806				
Energietoeslag	1.755.818				
Energietoeslag (correctie meicirculaire)	252.454				
Correctie opvoering Lias	-240.244				
Maatschappelijke begeleiding	163.530				
Participatie	81.170	0	0	0	0
Totaal te oormerken middelen	2.957.884	1.784.193	2.082.099	2.093.818	2.316.256
Netto-resultaat septembercirculaire 2022	**1.689.217**	**1.518.285**	**1.174.571**	**937.728**	**4.396.198**

Accresontwikkeling
Het kabinet heeft besloten om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres voor gemeenten zijn bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen. Dit betekent dat de accresstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 voor gemeenten slechts nog zullen wijzigen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Hiermee wordt een eerste belangrijke stap gezet richting een meer stabiele financiering voor gemeenten. Het biedt hen voor de komende jaren zekerheid over hun inkomsten en beschikbare vrije ruimte, ook wanneer de uitgaven van het Rijk achterblijven bij de ramingen.
Voor alle jaren vanaf 2023 is sprake van een opwaartse bijstelling van het nominale deel (t.b.v. loon- en prijsstijgingen) van het accres. De extra inkomsten worden afgezonderd voor het opvangen van prijsstijgingen.

Eenmalige rijksbijdrage in 2026
Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Daarvan wordt een bedrag van € 76 miljoen toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds en komt € 924 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds.
Voor Meierijstad resulteert deze € 924 miljoen in een incidentele verhoging van de algemene uitkering in 2026 van € 3.564.519.Al maanden dringt de VNG aan op een structurele voeding van het gemeentefonds na 2025. Na dat jaar is het rijk voornemens over te stappen op een anderen manier van bekostigen van gemeenten en provincies. De oude systematiek verdwijnt dan volgens het coalitieakkoord van Rutte IV in de prullenbak, terwijl er nog geen begin is van een nieuw financieringsstelsel. Gevolg? Een levensgroot gat in de gemeentefondsbegroting, resulterend in een megatekort van 3,9 miljard euro in 2026. Mede om die reden is dat jaar omgedoopt tot ravijnjaar.
Met bovenstaande eenmalige toevoeging zet het kabinet een stap in de richting van een oplossing voor het financiële ravijn in 2026. Voor de periode na 2026 (structureel) bestaat nog altijd een forse terugval in het accres.

Ontwikkeling uitkeringsbasis
Door de continue bijstellingen van de aantallen op macro niveau vindt er bij iedere circulaire een aanpassing van de uitkeringsfactor plaats. Door aanpassing van de rijks volumina bij maatstaven wijzigt de uitkeringsfactor. Stijging van aantallen betekent een daling van de uitkeringsfactor. Bij daling van aantallen stijgt de uitkeringsfactor.
Voor 2022 daalt de uitkeringsfactor met -6 door stijging van de maatstaf omgevingsadressendichtheid (oad) en Woz-waarden.

Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor/afrondingsverschil
Dit betreft o.a. afrondingen

Hoeveelheidsverschillen
Naast de mutaties die worden veroorzaakt door wijziging in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren als gevolg van beleidsmatige maatregelen, wordt een deel veroorzaakt door aangepaste basisgegevens.

Plafond BTW-compensatiefonds, voorschot 2022
De ontwikkelingen van het BTW-compensatiefonds leiden tot een toe- of afname van de algemene uitkering. De ruimte onder het plafond is voor het jaar 2022 in de septembercirculaire geraamd op landelijk € 320 mln. en wordt als voorschot in de uitkeringsfactor verwerkt. Voor Meierijstad bedraagt de uitkering € 1.251.977 in de begroting was rekening gehouden met een uitkering van € 746.000. Incidenteel levert het voorschot voor 2022 daardoor een voordeel op van € 505.977. In de meicirculaire 2023 wordt de ruimte definitief vastgesteld en verrekend.
Begroting 2023 en verder:
De provincie geeft aan dat de realisatie 2021 maximaal geraamd mag worden voor het begrotingsjaar 2023 en verder. Voorzichtigheid dient in verband met (forse) fluctuaties in acht te worden genomen. De realisatie bedraagt voor 2021 landelijk € 335,4 miljoen.
Voor Meierijstad bedraagt de ruimte afgerond € 1.250.000,-, in de begroting is meerjarig rekening gehouden met € 746.000,-.
Voorstel is het voordeel van € 504.000,- meerjarig te verwerken in de begroting 2023 en verder. De stelpost BCF komt daarmee op € 1.250.000 structureel.

Bevolkingsdaling
De huidige decentralisatie uitkering Bevolkingsdaling loopt tot en met 2021. Om de negen ontvangende regio's duidelijkheid te geven voor 2022, hebben de fondsbeheerders besloten de middelen nog eenmalig te continueren. Het totaal benodigde bedrag € 11,2 mln. wordt identiek aan de werkwijze in voorgaande bij de meicirculaire onttrokken aan de algemene uitkering. De middelen lopen per 1 januari definitief af.

Landelijke vreemdelingenvoorziening
Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In afwachting van een nieuwe structurele regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2022. Ook deze verlening wordt bekostigd door Rijk en gemeenten. De middelen werden tot en met 2021 uitgekeerd via een decentralisatie uitkering. De decentralisatie uitkering is als niet rechtmatig aangemerkt door de algemene Rekenkamer. Daarom zal de uitkering in 2022 plaatsvinden via een specifieke uitkering. Het binnen het gemeentefonds geserveerde budget van € 4,4 mln. (bijdrage van gemeenten) overgeboekt naar de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid. In totaal is voor 2022 een budget van € 16,4 mln. beschikbaar.

Asiel (inburgering)
In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26. Augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, € 40 en € 30 mln. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te beiden.

Participatie Individuele plaatsing en steun(IPS regeling
Voor de regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijk doelgroep is totaal € 21,5 mln. beschikbaar. Volgens een bestuurlijke afspraak dragen de gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt eenmalig in 2023 € 10,75 mln. uitgenomen uit het gemeentefonds (cluster Participatie). Dit programmageld is bestemd voor de inzet van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met ernstige psychische aandoening via

een subsidieregeling. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport trekken hierin samen op. De subsidieregeling IPS trajecten voor de gemeentelijke doelgroep versterkt subsidie aan een GGZ instelling voor een tot en met 14 december 2023 aangevraagde IPS traject. Het betreft IPS trajecten voor mensen die vallen onder de re-integratie verantwoordelijkheid van gemeenten.

Bijdrage centrale financiering generieke digitale infrastructuur (GDI)
De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal ondergebracht bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door structurele bijdragen van departementen en medeoverheden en een bijdrage uit de Werk aan uitvoering enveloppe op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën.

Bijdrage centrale voorziening basisregistratie personen
Gemeenten maken gebruik van de centrale voorzieningen van de Basis Registratie Personen (BRP). Ten opzichte van de begroting en van de voorlopige stafindeling is er in 2022 meer gebruik gemaakt van deze voorziening. Landelijk dragen de gemeente € 0,812 mln. bij in de meerkosten. Daarnaast is er een naheffing voor gemeenten van € 0,707 mln. (bovenop de meerkosten van € 1.956 mln.) voor het gemeentelijk gebruik van de BRP over 2021. Tevens maken gemeenten gebruik van het Burger Service Nummer. Het totale bedrag van € 1,54 mln. is zoals afgesproken met de VNG in 2022 ten laste gebracht van de algemene uitkering.

Invoeringskosten Omgevingswet
In de meicirculaire 2022 is reeds aangekondigd dat het rijk in totaal € 150 mln., bijdraagt in de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht.. De middelen zijn beleids-en bestedingsvrij. Over de middelen voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in een latere circulaire.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De (Wkb) treed naar verwachting vanaf 1 januari 2023 gefaseerd in werking. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde wettelijke taken en krijgen gemeenten er extra gemeentelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen, gereed meldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden. Zoals inde meicirculaire aangekondigd ontvangen gemeenten, voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wkb in 2022 een bijdrage van € 25 mln. in aanvulling op de € 10 mln. die eerder in 2021 is verstrekt. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerktreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) van € 10 mln. voor het uitvoeren van de Wkb taken.

Leerlingenvervoer Oekraïne
De decentralisatie uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor kosten die zij hiervoor hebben gemaakt. De decentralisatie uitkering ziet toe op

de periode vanaf 1 maart 2022 tot aan de zomervakantie. De bedragen die worden toegekend aan een gemeente zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit Oekraïne, met peildatum 6 mei. In de uitkering wordt onderscheid gemaakt tussen leerlingen in het Voortgezet Onderwijs en leerlingen in het Primair Onderwijs. Gemeenten dragen de verantwoordelijkheid om naar eigen inzicht de middelen in te zetten.

Prenataal huisbezoek
Betreft correctie meicirculaire 2022

Jeugdhulp
Betreft correctie meicirculaire 2022

Energietoeslag (inclusief correctie meicirculaire 2022)
In de meicirculaire is € 854 mln. beschikbaar gesteld in verband met het verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen. In het debat over de voorjaarsnota op 5 juli jl. heeft het Kabinet aangekondigd het richtbedrag van de eenmalige energietoeslag nogmaals te verhogen van € 800,- naar € 1.300,-. Door het kabinet is een extra budget toegekend van € 550 mln. aan gemeenten voor de ophoging en de extra uitvoeringskosten. € 500 mln. voor ophoging energietoeslag en € 50 mln. voor de uitvoeringskosten.
Op basis van de meicirculaire bedroeg de bijdrage voor Meierijstad € 2.609.024. Daar komt nu € 1.768.028 bij zodat de totale ontvangen bijdrage voor 2022 € 4.377.052 is.

Voorschoolse voorziening peuters (covid-19)
Gemeente ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten heeft gemaakt tijdens de derde sluiting (21 december 2021 tot 10 januari 2022) van de opvang in verband met Covid-19 te vergoeden. Het betreft een vergoeding aan/voor ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald. De decentralisatie uitkering is opgehoogd met € 0,2 mln.

Maatschappelijke begeleiding.
Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden in 2022 in totaal € 35 mln. (14.763 personen * € 2.370,-). Meierijstad had op peildatum 31 januari 2022 69 personen, de uitkering voor Meierijstad bedraagt 69 * 2.370 = € 163.530,-.

Participatie (covid-19)
Eerder heeft het kabinet de gemeente, in 2020 en 2021, een bijdrage verstrekt voor het opvangen van exploitatietekorten van Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronapandemie. Het kabinet stel aanvullend beschikbaar hiervoor € 10 mln. Bedrag is toegevoegd aan de integratieuitkering Participatie.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten
De VNG en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank van de Jeugdwet en maatschappelijke

ondersteuning . Het overeengekomen bedrag van € 27,2 mln. per jaar is gelijk aan de begrote uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet (€ 7,2 mln.) en de WMO (€ 20 mln.) in 2022. Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie de afspraak na 4 jaar (2026), op basis van evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen.

Communicatie
N.v.t.

Participatie
N.v.t.

Duurzaamheid
N.v.t.

Financiën

Het budgettair resultaat van de septembercirculaire voor Meierijstad hebben wij in onderstaande tabel opgenomen, aanvullend op de tabel zoals die in het collegewerkprogramma (blz. 6) is opgenomen. Tevens is een kolom met het resultaat 2022 zoals vermeld in de 2e bestuursrapportage 2022 toegevoegd.
Hiermee geven wij u een actueel financieel beeld.

Dit financiële beeld moet gezien worden in de context dat in het CWP alleen de investeringen uit het jaar 2023 in financiële zin zijn vertaald (de kolommen met de blauwe titels) en dat de ideeën en wensen met de groene titels (blz 60 t.m 62 CWP) nog niet doorgerekend zijn in dit resultaat. Daar komt bij dat er de nodige onzekerheden zijn in de samenleving die wellicht om extra budget gaan vragen.

*Bedragen * € 1.000*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Resultaat na 2e bestuursrapportage 2022	12.592				
Saldo verwerkt in concept begroting 2023		7.268	11.421	14.397	1.596
Jaarschijf 2023 in TiMM		-2.348	-2.929	-3.534	-4.118
		4.920	8.492	10.863	-2.522
Hogere energielasten		-2.265	nnb	nnb	nnb
MIP 2024-2026 uit begroting 2023			-25	-413	-947
Raadsbesluiten in voorbereiding		-68	-184	-183	-181
Geraamd resultaat opgenomen in CWP	**12.592**	**2.587**	**8.283**	**10.267**	**-3.650**
Budgettair effect septembercirculaire 2022	1.689	1.518	1.175	938	4.396
Geraamd resultaat inclusief septembercirculaire	**14.281**	**4.105**	**9.458**	**11.205**	**746**

Planning
N.v.t.

Bijlage(n)
N.v.t.

Ter inzage documenten

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij